

בס"ד

ערש"ק שופטים תשפ"ו

"אשיחה בחוקיך"

שיחות סעודה שלישית
ראה תשפ"ו

שיעורים הנאמרים מפי מוה"ר

ר' אברהם צבי קלוגער שליט"א

ביהמ"ד "נזר ישראל" בית שמש

יו"ל ע"י מכון "פאר ישראל"

לקבלת המאמרים בדוא"ל: nezerisroel@gmail.com

אשיחה בחוקיך

רעוא דרעוין – ראשי פרקים שיחה א' ראה תשפ"ו

בזמן רעוא דרעוין מתחננים "ואני תפלתי לך הוי"ה" – לכבודך.

במ' יום מראש חודש אלול עד יום הכיפורים נתגלה ה'עת רצון'. "כי כן דרכך לעשות חסד חינוס, אע"פ שאינו ראוי ואינו כדאי" הוא מוחל וסולח. וכל רעוא דרעוין שייך להארה זו, אריכות אפים, הארת אריך של יו"כ.

משה רבינו עולה רצון עה"כ, כי זהו כוחו. רואים שהתפלל למנהיג ישראל 'שיכול להלוך לרוחו של כל אחד ואחד', איש אשר רוח בו, 'רוח' מבטא 'רצונות' (שזה הרוחף את האדם כ'רוח') היינו שיכול להאיר לכל אחד את הרצונות כמה חשוב הוא. וזה הוא כוחו של משה רבינו, המנהיג האמיתי שכל המנהיגים הם המשכיים שלו. לאחר חטא העג' נאבד המוחין שמעריכים הרצון, משא"כ משה שהיה למעלה, לכן הוא יכול להאיר את ישראל ברצון שלא איבד.

כל אחד יראה, כפי המחילה וסליחה והטהרה לנפשו, כן בוערים בו הרצונות (ביטול ההעלמה, ומאיר בו גילוי שמו). והרמז - רצון גימ' שמ"ו, כי הרצונות הם 'שמו' (ע"י גילוי אלוקות בנפש יש רצון). כ'צינה ר'צון ת'עטרנו - הרצונות הטובים שיש ליהודי הם הכתר להשי"ת (היהודי מכתיר את השי"ת בזה שרוצה בו).

בב"ט אב כבר היה מחילה, אבל משה רבינו אומר שאיננו די, צריכים הארת 'ורצה בנו'. מי שאינו מנהיג אומר 'תשמח שמחלו לך', אבל המנהיג האמיתי יודע מה שנשמות ישראל צריכים. הארת 'ורצה בנו' פותח שער ליהודי לבא אליו יתברך ורצונותיו נפתחים לו. ויכול להאמין ברצונות, מרגיש שמקובל להשי"ת בכל תנועה שלו, ואפילו אם לא יוצא כלום למעשה. וכבר דברנו על הגילוי של 'ולא חמלת', שכשיהודי זוכה נפתח לו קשר פנימי למעלה מטעם ודעת. במחילה בכוחו של משה רבינו נפתח קשר זה.

משה רבינו עליו יכול להיאמר שהוא ה'מלאך המכה ואומר לו גדל' לנשמות ישראל, מכה היינו שדופק על פתחי לבבו. משה רבינו נקרא בתורה 'מלאך', משה רבינו חקוק בכל מח יהודי כדאיתא בספה"ק, מעוררו ומקיצו "חיה ברצון טוב". אם לא תהיה מסופק ב'ורצה בנו', אז תאמין ברצונות, רצון ברצון נפגשו.

ואני תפלתי לך הוי"ה, ואימתי אני יודע שיש לי לב אליך - לך הוי"ה, כשמאיר את רצון - שמאמינים ברצונות, זהו סימן שרוצים את ה', כי אם לא מאמין בהשי"ת לא מאמינים ברצונות שהרי בעולם המעשה לא שוה כלום, ורק 'רחמנא ליבא בעי', ואם מאמינים בזה, הרי זה סימן שקרובים אל השי"ת.

אשיחה בחוקיך

רעוא דרעוין – ראשי פרקים שיחה א' ראה תשפ"ו

ובשבת יש הארת "ורצה בנו", ולכן מצינו מעלת הרצון דייקא בו, באוה"ח הק' עה"פ ושמרו בנ"י וכו', "כשישמרו אפילו שבת אחת ולא דוקא אם ישמרו אלא גם אם יסכימו בדעתם לעשות מצות השבת, והוא אומרו לעשות את השבת, מעלה עליהם הכתוב כאילו עשו לדורותם, וכפי זה איש ישראל ששמר אפילו שבת אחת ומת אין מנכין לו משכר העולה לו אם היה שומר לדורות עולם. בזה משיגים מה נקרא רצון. [ביאור האוה"ח: שבת הוא מציאות של קדושה המאיר מדי שבת בשבתו, והאוחז בו פעם אחת הרי דבוק בקדושתו ושייך להארתה שבכל שבת ושבת. שבת הוא 'רזא דאחד', כל השבתות כלולים כאחד].

*

בחודש אלול "אני לדודי" הוא הרצונות. "אני לדודי ודודי לי" - ס"ת הוא ד' יודין, נגד מ' יום, יש מתנות כאלו, משה רבינו פעל שבני ישראל יוכלו להכין את עצמם לר"ה ויו"כ ברצונות, צריכים כ"כ שמירה, כי בכל שנה מתעוררים ברצונות, אבל מבטלים את זה במחי יד, כי בשנה שעברה גם רצה ולא נעשה כלום. רבוש"ע תן לנו כח לומר שהיה שנה טובה, שהיו לי רצונות טובים.

וזה מתנת שבת מברכים אלול. שנים על גבי שנים רצונות בחודש אלול ועוד מתייקרים הרצונות ע"י החלישות דעת. ומה שלא רואים התעלות, הרי בהאריה"ק מבואר שיש תיקונים הנעשים בנפש, אע"פ שבדברים אחרים לא רואים התעלות, ואכמ"ל.

בשנא לאחר מאה ועשרים שנה ונראה חשיבות הרצונות, אז נתמרמר חבל שלא היינו מאמינים, וכמה תורה ותפלה מצוות ומעש"ט גרמנו בזה לאבד. באמונה בחשיבות הרצונות אז יהא לנו א לעכטיגע אלול. ושמתי לך מקום לנוס שמה מה' אורב', דוב אורב לי.

אנו אומרים להשי"ת - ניתן לך הרצונות, רוצה ללמוד ולהתפלל ולהיות דבוק אליך. בני ישראל מתחננים 'ואני תפילתי' באלו המ' ימים, יש שכבר התחילו סליחות, 'לך הוי"ה' - לכבודך, לזכות לרצונות שהם כבודך בעולם, אפילו 'אלקים' - היינו שאנחנו מרגישים לא ראויים, 'ברב חסדך' - חסד חנם, וזהו 'באמת ישעך', ישועה שלך הוא שבני ישראל מאמינים ברצונות, רצון הוא שמו, כבודך הוא.

אשיחה בחוקיך

קרבה אל נפשי גאלה – שיחה ג' ראה תשפ"ו

קרבה אל נפשי גאלה – שיחה ג' ראה תשפ"ו

לשון 'אשר תשמעו'

תורתינו הקדושה בפרשתנו, "ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה: את הברכה אשר תשמעו אל מצות הוי"ה אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום" (דברים יא כו כז). הנה בספה"ק דקדקו בלשון הפסוק "את הברכה אשר תשמעו", מדוע לא נאמר "את הברכה אם תשמעו", שמשמעותה בפשיטות שהברכה ניתנת על התנאי 'אם תשמעו אל מצות הוי"ה'.

'אשר' אדם שומע לי'

ובאמת כבר במדרשי חז"ל מורגש קושי לשון הפסוק, ובמדרש רבה דרשוהו על הפסוק "אשרי אדם שמע לי" (משלי ח לד), אין אדם שומע לי ומפסיד, ושם מסיים המדרש בפסוק במשלי (א לג), "ושומע לי ישכן בטח", ובכך מכוון המדרש ליישב את לשון הפסוק "אשר תשמעו" דווקא, לשון "אשר" אדם שומע לי", לרמוז על ההולך בדרכי החיים שלא יבוא לידי הפסד, רק ישכון בטח תמיד.

'ובחרת בחיים' דברי האלשיך הק'

וראה גם באלשיך הק' (פרשת וילך)¹, שהקשה על פירוש הפסוק, "העדתי בכם היום את השמים ואת הארץ החיים והמות נתתי לפניך הברכה והקללה ובחרת בחיים" (דברים ל יט), הרי פשיטא הוא שיש לבחור את החיים, ומדוע נצרכה להיאמר, ועיי"ש בדברים שמאריך כי התורה באה להורות על זמנים שאין רואים תיכף את התגלות ה'חיים' בעוה"ז, והתורה מצווה אותנו לבחור בחיים, היינו בחיים של עולם הבא שהם החיים האמיתיים, למרות שנעלמת כאן בעוה"ז.

הברכה לישראל אשר שומעים לקרב עצמם להשי"ת

ומכלל דברי הספרים הקדושים יראה המתבונן בסתר כוונת הפסוק בתורה "את הברכה אשר תשמעו", שהשי"ת קורא כביכול לישראל 'ראה', בא וראה בעצמך את הברכה שמקבל יהודי בשעה שרצונו לעסוק בתורה ומצוות, תיכף שמגיע ללמוד תורה ולהתקרב אל החיים, 'אשר תשמעו' שבא לשמוע מצוות ה', שמבקש להתקרב אל החיים וללמוד תורת השם, ואז הברכה אינה תלויה בתנאי "אם תשמעו" אם תעמדו בשלימות קיום כל תורה ומצוות, אלא השי"ת כביכול הבטיח את הברכה 'אשר תשמעו' בשביל ובאשר אתם שומעים לעשות את רצונו ית'.

¹ אלשיך הק' פרשת וילך דברים פרק ל' פ' יט – "העדתי בכם כו' אחרי אומר לאהבה כו' וחיית ורבית כו' הפך אשר יפנה לבו שיאבד אמר ומה נאמר אם יגיע לצדיק כמעשה הרשע כי לא ייטיבו לו מן השמים לז"א הנה העדותי בכם היום את השמים ואת הארץ שהוא אמת כי אם תטיבו דרככם החיים האמיתיים והמות של עולם הבא נתתי לפניך שהם שכר ועונש של עולם העליון וכן הברכה שבפרשת כי תבא וכן הקללה שהם טובות ורעות של עולם הזה אך שמע בקולי ואל תשית לבך אל הברכה והקללה של עולם הזה כי אם אל החיים והמות של העולם הבא ואם תהיה צדיק הרבה ולא תתברך בעולם הזה כי אם יהיו לך יסורין אל תקוץ באמור הלא ייעד לנו הוא יתב' ברכות בעולם הזה זולת הטוב והחיים של עולם הבא ולמה אינם אתי. כי הנה זאת עצתי כי ובחרת בחיים הם החיים מהעולם הבא הנקראים חיים סתם".

אשיחה בחוקיך

קרבה אל נפשי גאלה – שיחה ג' ראה תשפ"ו

אשר"י בדור עקבתא דמשיחא

וההארה שמקבלים בהבנת ביאור לשון הפסוק "אשר תשמעו", כאשר בדורנו אנו דור 'עקבתא דמשיחא', כשמתגברים ומתחדשים ניסיונות והתמודדויות, דברים שלא שיערום אבותינו, שאם היינו מתארים את המצב כיום לפני שלושים שנה היינו כחולמים, ע"כ מבקשים 'יהיו אמרינו לרצון' 'אדני-י שפתי תפתח', לדבר דברי חיזוק בדברים עדינים ודקים כל כך.

הנה יהודי יושב בשב"ק בביתו על שולחנו סועד את סעודת שבת קודש, וכמצוי בזמנינו כיום שיש שפע ברוך השם כל מיני מאכלים ומעדנים, טעם דגים ובשר הוא מרגיש, ב"ה חוש טעמו פועלת אצלו כתיקונה, ברם תוכו מלא כבידות וחלישות הדעת, שבמשך השבוע עמל הוא על כלכלת ביתו, עסקיו עם העולם הגשמי בעולם של קנאה תאוה כבוד, מוחו נטרדת במחשבות ודמיונות, ומהרהר לעצמו רבש"ע מה הולך עימי, מה שווה כל זה כאשר שקועים בגשמיות, ונסחפים אחר העולם, עולם כמנהגו נוהג, היכן מוצאים את השי"ת במציאות כזאת.

דביקות ב'עץ החיים' 'וחי לעולם'

אבל בעת שמגיע שבת קודש, רצון היהודי להתרומם ממקומו, לדבק מחשבותיו בהשי"ת ביום מנוחתו, שיורד כביכול לשבות במקום ד' אמותיו ששוכנת שם, מקום השביתה מה"ת, ומשתוקק לחוות קדושת שבת קודש, טעם עץ החיים "וחי לעולם", שעליה אמר "פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם" (בראשית ג כב), היינו שהשי"ת הוציא את האדם מגן עדן בשביל שאפילו בעת שייצא מגן עדן לחוץ, יידע היאך מכניסים חיים של נצח נצחים מחוץ לג"ע, 'וחי לעולם'.

יתן לכל בו דבקים

והיא היא ההבטחה על ה'ברכה', "את הברכה אשר תשמעו", לשון 'אשרי', שהשי"ת מנחיל ברכה על יהודי שבתוך זמנים של בלבול וטירוף הדעת מול עולם גדול וגועש, עומד ומעיז להתנתק מכל הסובב אותו וכל התופס את מוחו, ולהחדיר לעצמו ולבניו, דביקות באמונה ובהירות, שאנו בני א-ל חי, עובדי ה', דורות של בנים ובנים עוסקים בתורה ובמצוות, חיים של נצח נצחים, ומחפשים תמיד היאך להתקרב בכל מצב שהוא, "אשר תשמעו" שהברכה ניתנת לכל המבקשים להתקרב אליו ית', "כי א-ל יתן לכל בו דבקים" (זמירות שב"ק, זמר יום זה מכובד).

*

הכנה לימי הרחמים והסליחות

ימים אלו ער"ח אלול שעומדים להיכנס לימי הרחמים והסליחות, ארבעים יום מר"ח אלול עד יוה"כ, בני ישראל עוסקים להרבות בתחינות תפילות וסליחות, ומי שאינו חי עם הסתכלות של נצחיות עם הברכה, כבר יכול מיד להרפות את ידיו ולומר, הרי את עצמי אני מכיר היטב, ולמה לי התחלות

אשיחה בחוקיך

קרבה אל נפשי גאלה – שיחה ג' ראה תשפ"ו

כאלו של עבודות ימי הרחמים והסליחות, מה לאיש כערכי ולדברים אלו, וכמו שאדם רגיל לדחות הרבה ענינים ודברים טובים כשחושב וסובר כי אין הם משתווים לדרגתו.

חיים נצחיים בעולם הזה

ומי שזוכה לאור הצדיקים המאירים את נקודת החיים, 'הברכה אשר תשמעו', אזי אט אט משתנית אצלו פנים בכל דבר, שמבין שלא עליו המלאכה לגמור, וכל מעט שזוכים זהו נצחיות וחיים עולמים, ועל כן אדרבה מבעיר בליבו את השתוקקותו וגעגועיו להשי"ת, ושמח בכל מעט שעושה, ואזי מציאותו מקבלת 'ברכה', ומאושר ושמח בגורלו שנפל בחלקו, להיותו בן מלך מלכי המלכים הקב"ה חי עולמים, שיודע מהחיים נצחיים בעולם, שיכולים לחיות בנצחיות בעולם הזה.

נחמת ציון

אומות העולם רואים את ישראל בגלותם עוד שנה ועוד שנה, והם אינם יכולים להאמין בנחמת היהודי, אבל השי"ת בא אל עמו ואומר להם אני מנחם אתכם, מנחם את בניו כפי שקראנו היום בהפטרה "עניה סערה לא נחמה" (ישעיה נד יא), עיין במפרשים כמה אופנים בפשט הפסוק.

בית המקדש מקום היראה

בית המקדש היא מקום היראה כפי שדורשים חז"ל עה"פ "למען תלמד ליראה", שהיו לומדים תורה בירושלים וע"י כך היו רואים מעשי העבודה ומקבלים יראת שמים (תוס' ב"ב כא.),² יהודי מפנים שמקבל את הנחמה על בית המקדש בזה שמבין שיראת שמים היא שמחתו.

שבת – ביני ובין בני ישראל

כמו"כ שבת קודש שיהודי מכריז את מציאות השי"ת בעולם אחר ששת ימים של עסק בחול ב"עצבון תאכלנה", הוא מגלה את הדביקות של היהודי בשבת קודש, ביני ובין בני ישראל, יחידות בני ישראל עם השי"ת וכל זר לא יבוא בסודה של ברית ישראל לאביהם שבשמים, סוד קדושת השבת "ויקדש אותו".

תחינה

מתחננים אצל השי"ת שנזכה לחיות עם התורה והמצוות "ראה אנכי נותן לפניכם היום, את הברכה אשר תשמעו", הבחירה בחיים כדברי האלשיך הק' שאף בזמנים נעלמים אין ליהודי להתפעל מכך כלל, ונזכה לנחמה שלימה נחמת ציון וירושלים נחמה מכל הגלויות מארצות העמים

² תוספות בבא בתרא כא. – "כי מציון תצא תורה. לפי שהיה רואה קדושה גדולה וכחנים עוסקים בעבודה היה מכוון לבו יותר ליראת שמים וללמוד תורה כדדרשי' בספרי למען תלמד ליראה וגו' גדול מעשר שני שמביא לידי תלמוד לפי שהיה עומד בירושלים עד שיאכל מעשר שני שלו והיה רואה שכולם עוסקים במלאכת שמים ובעבודה היה גם הוא מכוון ליראת שמים ועוסק בתורה":

אשיחה בחוקיך

קרבה אל נפשי גאלה – שיחה ג' ראה תשפ"ו

ששם בודאי הגלות בתוקף יותר, ונזכה לגילוי אורו של משיח בבנין בית המקדש השלישי במהרה
בימינו, אמן.

